

Επιστράτευση

10 Φεβρουαρίου 2013

Το 1861, μόλις είχε ξεσπάσει ο Αμερικανικός Εμφύλιος, ο Φρίντριχ Ένγκελς περιέγραφε τον περίεργο τρόπο με τον οποίο διεξάγονταν οι εχθροπραξίες: «Στο Μιζούρι, οι δύο στρατοί προχωρούν ο ένας προς τον άλλον, υποχωρούν πριν την εμπλοκή, επανέρχονται, αψιμαχούν, υποχωρούν ξανά, επιστρέφουν, υπαναχωρούν, χωρίς κανένα σοβαρό αποτέλεσμα. Ακόμα και τώρα, επτά μήνες αφού άρχισαν να παρελαύνουν, οι δύο στρατοί εμφανίζονται αβέβαιοι. Στο Κεντάκι, ... στην Β. Βιρτζίνια, ... βρίσκονται αντιμέτωποι, όμως κανείς από τους δύο δεν τολμά να επιτεθεί πραγματικά, αποδεικνύοντας ότι, ως έχουν τα πράγματα σήμερα, ακόμα και η νίκη δεν αποτελεί λύση ούτε για τον έναν ούτε για τον άλλον.»¹

Κάτι τέτοιο συμβαίνει και στο μέτωπο των απεργιακών κινητοποιήσεων στην Ελλάδα του 2013. Ο πόλεμος είναι πραγματικός. Υπό την σκιά της Κρίσης, οι εργοδότες (τόσο εκείνοι που πραγματικά «δεν βγαίνουν», και αναγκάζονται να το κάνουν, όσο κι οι υπόλοιποι που βρίσκουν την ευκαιρία να επωφεληθούν από την καθίζηση της ζήτησης εργασίας) συνθλίβουν μισθούς και εργασιακά δικαιώματα τα οποία κατακτήθηκαν, διεθνώς, μετά από έναν αιώνα αγώνων. Τα συνδικάτα νιώθουν ότι, αν δεν αντισταθούν τώρα, θα πάψει να υφίσταται λόγος ύπαρξής τους. Η κυβέρνηση αγωνιά να κρατήσει ζωντανή, με νύχια και με δόντια, την αίσθηση (φαντασίωση κατ' εμέ) ότι η «κατάσταση βελτιώνεται». Για αυτό τον λόγο, πασχίζει να πνίξει αυτές τις εξάρσεις αντίστασης απέναντι στην εσωτερική υποτίμηση της εργασίας η οποία αποτελεί το «φύλο πορείας» που παρέδωσε, με το καλημέρα, η τρόικα στην κυβέρνηση του κ. Σαμαρά.

Πραγματικός μπορεί να είναι αυτός ο πόλεμος, όπως πραγματικός ήταν και ο Εμφύλιος στην Αμερική το 1861. Όμως αυτό που περιέγραφε ο Ένγκελς ισχύει και στην περίπτωσή μας: Οι δύο «στρατοί» ετοιμάζονται, παρελαύνουν, αψιμαχούν, υποχωρούν, επιστρέφουν στην μάχη, κάνουν πίσω και, γενικά, φαίνονται να φοβούνται την νίκη ακριβώς όσο φοβούνται και την ήττα. «Το οικονομικό κόστος, όσο φοβερό κι αν είναι, είναι αναπόφευκτο», όπως έγραφε κι ο Ένγκελς για τον ναυαγικό Αμερικανικό Εμφύλιο. Πράγματι, το κόστος των απεργιών είναι τεράστιο για όλους: εργαζόμενους, κράτος, εργοδότες και, βέβαια, για τους μη άμεσα εμπλεκόμενους πολίτες. Όμως είναι αναπόφευκτο, καθώς ούτε η ηρεμία είναι εφικτή, την ώρα που κατακρεουργούνται εισοδήματα και δικαιώματα, ούτε και η νίκη επιθυμητή – καθώς τα συνδικάτα δεν θα ήξεραν τι να κάνουν αν το υπουργείο οικονομικών τους ζητούσε να χαράξουν εκείνα την συνολική οικονομική πολιτική ενώ και η κυβέρνηση θα ερχόταν σε πολιτικό αδιέξοδο αν η κοινωνία κατέρρεε σε τέτοιο βαθμό που τα συνδικάτα να αποδέχονταν την σύνθλιψη της εργασίας χωρίς να βγάλουν κιχ.

Σε αυτό το σκηνικό, η επιστράτευση είναι μια συμβιβαστική μη-λύση. Οι εργαζόμενοι, που δεν έχουν καμία όρεξη να είναι απλήρωτοι στους δρόμους για μήνες, καλύπτονται

---

¹ *The Volunteer Journal, for Lancashire and Cheshire, Δεκέμβρης 1861, Αρ. Τεύχους 66*

πίσω από το φύλο πορείας, χωρίς να έχουν υποκύψει εθελουσίως, η κυβέρνηση προσποιείται ότι ελέγχει τα πράγματα, ενώ οι υπόλοιποι ανασαίνουν για λίγο (έως ότου συνειδητοποιήσουν πως οι απώλειες των συγκεκριμένων εργαζομένων σε λίγο θα γίνουν και δικές τους). Εν κατακλείδι, η επιστράτευση επιτρέπει την τήρηση των προσχημάτων μεταξύ εμπόλεμων μερών που φοβούνται, όπως έγραφε ο Ένγκελς, την νίκη το ίδιο όσο φοβούνται και την ήττα.

Είναι προφανές ότι από αυτό τον νωχελικό πόλεμο χαμένοι βγαίνουν όλοι. Το ζητούμενο είναι η συνειδητοποίηση ότι, όπως πριν την Κρίση η συναίνεση συνδικάτων και κυβερνήσεων με τον εισαγόμενο από τις Βρυξέλλες και την Φραγκφούρτη ανορθολογισμό δημιουργούσε τις συνθήκες που έφεραν την Κρίση, έτσι και σήμερα ο νωχελικός πόλεμος συνδικάτων και κυβερνήσεων ουσιαστικά αφήνει στο απυρόβλητο τον νέο ανορθολογισμό που εισάγεται από τις Βρυξέλλες, την Φραγκφούρτη και το Βερολίνο - έναν ευρωπαϊκό ανορθολογισμό που φέρνει σε όλους την γενικευμένη μαράζωση. Αντί λοιπόν να αναλωνόμαστε στον νωχελικό μας εμφύλιο, ήρθε η ώρα για μια εθνική στρατηγική που θα λέει «όχι» στους εγχώριους συμβιβασμούς τους παρελθόντος και «όχι» στο τροϊκανό φύλο πορείας που αντανακλά τους σύγχρονους ανορθολογικούς συμβιβασμούς των εταίρων μας.